

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๔๗/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ต.๑๐/๒๕๕๔

วันที่ ๑๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

เรื่อง นายประมุท สุตะบุตร (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ กรณีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔/๒ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๑ หรือไม่

นายประมุท สุตะบุตร (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ กรณีที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔/๒ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ วรรคสาม มิได้บัญญัติให้ผู้พิพากษาสมทบต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ก่อนเข้ารับหน้าที่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๑ ที่บัญญัติให้ผู้พิพากษาต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ก่อนเข้ารับหน้าที่ หรือไม่ ซึ่งผู้ร้องได้ไปใช้สิทธิขอความเป็นธรรมหรือโต้แย้งผ่านผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ (๑) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๓ วรรคหนึ่ง (๒) และยื่นฟ้องต่อศาลปกครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ แล้ว แต่ผู้ร้องเห็นว่าตนเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ และไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่น

- ๒ -

ได้แล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคสอง จึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตาม
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดี
แรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔/๒ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า
ระหว่างประเทศ และวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๘
มาตรา ๑๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๑ และเป็นอันใช้บังคับมิได้ตาม
มาตรา ๖ หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยหลักเกณฑ์
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่
รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่
ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำ
คำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่
รัฐธรรมนูญรับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง กำหนดว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่
ไม่อาจใช้สิทธิ
โดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๔๕ (๑) และมาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒)
ของรัฐธรรมนูญ”

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ที่จะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ได้นั้น ต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้

(๑) ต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้อันสืบเนื่องมาจาก
บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) บุคคลนั้นต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ

(๓) ต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้นไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว

- ๓ -

ผู้ร้องเคยได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้พิพากษาสมทบในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งถูกละเมิดสิทธิตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้อันสืบเนื่องมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ที่บัญญัติให้ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้พิพากษาสมทบต้องปฏิญาณตนต่อหน้าอธิบดีผู้พิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางว่าจะปฏิบัติหน้าที่โดยเที่ยงธรรมและรักษาความลับในราชการ และได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๑ ที่บัญญัติให้ผู้พิพากษาต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ก่อนเข้ารับหน้าที่ ประกอบกับเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้อีก เนื่องจากคดีที่ผู้ร้องยื่นฟ้องต่อศาลปกครองได้ถึงที่สุดแล้ว จึงไม่อาจใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ทั้งได้ยื่นเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ (๑) ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีปัญหากระทบต่อสิทธิมนุษยชนและไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแล้ว กรณีดังกล่าวจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ ประกอบข้อ ๑๗ (๑๔) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยเฉพาะประเด็นว่าพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๑ หรือไม่ ส่วนกรณีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔/๒ ผู้ร้องได้นำมาเปรียบเทียบกับนั้น ไม่ได้เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ร้องโดยตรงดังเช่นพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ วรรคสาม จึงไม่รับคำร้องในส่วนนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๔ -

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัย คือ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๑ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ ในหมวด ๑๐ ส่วนที่ ๑ บททั่วไป มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้พิพากษาและตุลาการ และทรงให้พ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่กรณีที่พ้นจากตำแหน่งเพราะความตาย” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การแต่งตั้งและการให้ผู้พิพากษาและตุลาการในศาลอื่นนอกจากศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และศาลทหาร พ้นจากตำแหน่ง ตลอดจนอำนาจพิพากษาคดีและวิธีพิจารณาของศาลดังกล่าว ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลนั้น” การที่กำหนดให้มีคำว่า “ตุลาการ” และคำว่า “ผู้พิพากษา” นั้น เมื่อพิจารณาจากการใช้คำทั้งสองในรัฐธรรมนูญ พบว่า คำว่า “ตุลาการ” ใช้กับกรณีของศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง และศาลทหาร ดังที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๔ มาตรา ๒๒๔ และมาตรา ๒๒๘ ตามลำดับ และคำว่า “ผู้พิพากษา” ใช้เฉพาะกับศาลยุติธรรม ปรากฏตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๐ โดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖ (๑) กำหนดให้ผู้พิพากษาเป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมเรียกว่า “ข้าราชการตุลาการ”

นอกจากนั้น ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๑ กำหนดให้เฉพาะ “ผู้พิพากษา” และ “ตุลาการ” เท่านั้น ที่ต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อ ก.ต. ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งข้าราชการตุลาการให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาประจำศาล ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้พิพากษาผู้นั้นต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์” ทั้งนี้ หากพิจารณาจากเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ พบว่า ความในมาตรา ๒๐๑ มีเจตนารมณ์เพื่อเป็นการถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ผู้พิพากษาและตุลาการจะปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยปราศจากอคติทั้งปวง เพื่อความยุติธรรมและความสงบสุขแก่ประชาชน โดยคงความเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งหลักการดังกล่าวนี้มีบัญญัติเป็นครั้งแรกไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๓ มาตรา ๒๐๘ บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ผู้พิพากษาพ้นจากตำแหน่ง

ก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก ผู้พิพากษาต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ ด้วยถ้อยคำที่
คณะกรรมการตุลาการเป็นผู้กำหนด”

สำหรับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และ
วิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีเจตนารมณ์ว่า
คดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากคดีอาญาและ
คดีแพ่งโดยทั่วไป ซึ่งหากได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาซึ่งมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับ
ทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ โดยมีบุคคลภายนอกซึ่งมีความรู้และความเข้าใจใน
เรื่องดังกล่าวเข้าร่วมพิจารณาและพิพากษาคดีด้วย จะทำให้การพิจารณาคดีเป็นไปโดยรวดเร็วมี
ประสิทธิภาพและเหมาะสมยิ่งขึ้น สมควรจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศขึ้น
เพื่อพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศโดยเฉพาะ โดยมีวิธีพิจารณาคดีเป็นพิเศษ
เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และเที่ยงธรรมยิ่งขึ้น ประกอบกับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สิน
ทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ และวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่าง
ประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๕ หมวด ๒ ผู้พิพากษาในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ
มาตรา ๑๒ ได้กำหนดให้มีบุคคลเข้ามาทำหน้าที่ในการพิจารณาคดีของศาล ๒ ประเภท ประเภทที่
หนึ่งเรียกว่า “ผู้พิพากษา” ซึ่งมีที่มาตามมาตรา ๑๔ กล่าวคือ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจาก
ข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม และประเภทที่สอง
เรียกว่า “ผู้พิพากษาสมทบ” ซึ่งมีที่มาตามมาตรา ๑๕ กล่าวคือ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
จากบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิทางทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศซึ่ง ก.ต. คัดเลือก
การแต่งตั้ง “ผู้พิพากษาสมทบ” ในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศอันเป็น
ศาลชำนาญพิเศษ จึงมีความแตกต่างจาก “ผู้พิพากษา” ที่เป็นข้าราชการตุลาการตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยถือว่า “ผู้พิพากษาสมทบ” เป็น
บุคคลภายนอกที่เข้าร่วมพิจารณาและพิพากษาคดีด้วยเท่านั้น เช่นนี้ “ผู้พิพากษาสมทบ” จึงไม่อยู่ใน
ความหมายของ “ผู้พิพากษา” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ ที่ต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อ
พระมหากษัตริย์ก่อนเข้ารับหน้าที่ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๑ และพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง

- ๖ -

นอกจากนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๑ มิได้เป็นบทบัญญัติในเรื่องสิทธิหรือเสรีภาพที่ รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ ประกอบกับในปัจจุบันผู้ร้องได้พ้นจากการเป็นผู้พิพากษาสมทบใน ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศแล้ว ดังนั้น คำร้องของผู้ร้องจึงไม่เป็นประโยชน์ แก่คดีตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคำร้อง

- ๓ -

(คำสั่งที่ ๔๗ /๒๕๕๕)

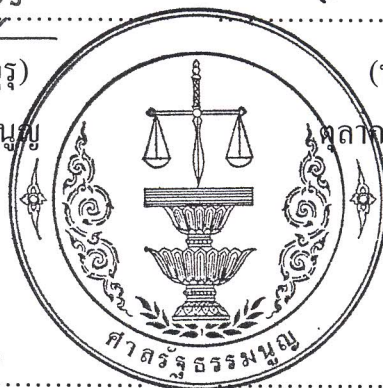
(นายเจริญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเจริญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเจติมพล เอกอรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัช ชลวร)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ